

Belső kontroll rendszer

A köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője felelős a belső kontrollrendszer keretében a köztulajdonban álló gazdasági társaság működésében érvényesülő

- kontrollkörnyezet,
- integrált kockázatkezelési rendszer,
- kontrolltevékenységek,
- információs és kommunikációs rendszer, és
- nyomon követési rendszer (monitoring) kialakításáért, működtetéséért és fejlesztéséért.

A köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője a köztulajdonban álló gazdasági társaság belső kontrollrendszerét – a szektor specifikus eltérések figyelembevételével – az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter által **az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével közzétett irányelv megfelelő alkalmazásával alakítja ki és működteti.**

A köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője olyan kontrollkörnyezetet alakít ki, amelyben

- a szervezeti struktúra világos, a folyamatok átláthatóak, a szervezeti célok és értékek meghatározottak, ismertek és elfogadottak,
- az etikus működést és a jogszabályoknak való megfelelést célul kitűző szervezeti kultúra jön létre,
- a felelősségi, hatásköri viszonyok és feladatok egyértelműek,
- az etikai elvárások meghatározottak, ismertek és elfogadottak,
- a humánerőforrás-kezelés átlátható,
- a szervezeti célok és értékek irányában való elkötelezettség fejlesztése és elősegítése biztosított,
- a szervezeten belüli összeférhetlenség megelőzése biztosított és ellenőrzött.

A köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője olyan stratégiát határoz meg, olyan szabályzatokat ad ki, valamint olyan folyamatokat alakít ki és működtet, amelyek biztosítják a köztulajdonban álló **gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló törvény 7/J. § (3) bekezdésében meghatározott követelmények teljesülését.**

A köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője **teljesítménymérési rendszert alakít ki és működtet** a gazdasági társaság tevékenységére vonatkozóan

A köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője **szabályozza a szervezeti integritást sértő események kezelésének**, valamint az **integrált kockázatkezelés eljárásrendjét**. A szervezeti integritást sértő események kezelésének eljárásrendje tartalmazza:

- a bejelentett kockázatok és események előzetes értékelésének módszertanát,
- a bejelentés kivizsgálásához szükséges információk összegyűjtésének módját,

Köztulajdonban álló gazdasági társaságok belső kontrollrendszerének kialakítása

- az érintettek meghallgatásának eljárási szabályait,
- a vonatkozó dokumentumok átvizsgálásának szabályait,
- a szervezeti integritást sértő események elhárításához szükséges intézkedéseket és eljárási szabályokat,
- az alkalmazható jogkövetkezményeket,
- a bejelentő védelmére, a vizsgálat eredményéről való tájékoztatásra, valamint a bejelentésből eredő szakmai következtetések hasznosítására vonatkozó szabályokat.

A köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője olyan belső kontrollrendszert alakít ki, amely minden tevékenységi kör esetében alkalmas az **etikai értékek és az integritás érvényesítésének biztosítására, illetve a korrupció és a visszaélés hatékony megelőzésére.**

A köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője **integrált kockázatkezelési rendszert működtet**, amelynek keretében azonosítja és elemzi a köztulajdonban álló gazdasági társaság tevékenységében rejlő és a szervezeti célokkal összefüggő kockázatokat, valamint meghatározza az egyes kockázatokkal kapcsolatban szükséges intézkedéseket, az azok végrehajtásának folyamatos nyomon követési módját és eljárásrendjét.

A köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője a köztulajdonban álló gazdasági társaságon belül olyan **kontrolltevékenységeket alakít ki**, amelyek biztosítják a kockázatok azonosítását és kezelését, ezzel hozzájárulnak a köztulajdonban álló gazdasági társaság céljainak eléréséhez, és erősítik a köztulajdonban álló gazdasági társaság integritását.

A kontrolltevékenység részeként minden tevékenységre vonatkozóan biztosítani kell a kontrollok kiépítését, különösen

- a döntések dokumentumainak elkészítése,
- a döntések célszerűségi, gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi szempontú megalapozottsága,
- a döntések szabályszerűségi szempontból történő jóváhagyása, illetve ellenjegyzése, valamint
- a gazdasági eseményekhez kapcsolódó elszámolások vonatkozásában.

A köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője a belső és külső információáramlás biztosítása érdekében **információs és kommunikációs rendszert** alakít ki és működtet.

A köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője **a szervezeti integritást sértő események és az ügyfélpanaszok bejelentése és kezelése érdekében bejelentőrendszert** alakít ki és működtet.

A köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője kialakítja a köztulajdonban álló gazdasági társaság tevékenységének, **valamint a célok megvalósításának nyomon követését biztosító rendszert**, amely az operatív tevékenységek keretében megvalósuló folyamatos és eseti nyomon követésből, valamint az operatív tevékenységektől függetlenül működő belső ellenőrzésből

Köztulajdonban álló gazdasági társaságok belső kontrollrendszerének kialakítása

áll. A köztulajdonban álló gazdasági társaságnál működő **belső ellenőrzés** a nemzetközi belső ellenőrzési standardok figyelembe vételével látja el tevékenységét.

Megfelelést támogató szervezeti egység

A köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője **megfelelési tanácsadókból álló megfelelést támogató szervezeti egységet hoz létre**, amely közvetlenül a köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetőjének alárendelve végzi a munkáját. Ha a megfelelést támogató szervezeti egység kialakítása a köztulajdonban álló gazdasági társaság számára a gazdasági társaság tevékenységének természete, mérete és összetétele alapján aránytalan terhet jelent, és a köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője hitelt érdemlően igazolni tudja a tulajdonosi jogok gyakorlójának, hogy a megfelelési feladatok ellátását nem befolyásolja hátrányosan, **úgy elegendő egy személy megfelelési tanácsadót kinevezni. A megfelelési tanácsadói feladatokat ellátása megbízási jogviszony keretében is biztosítható.**

A köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője biztosítja, hogy – a köztulajdonban álló gazdasági társaság mérete, tevékenységének jellege, nagyságrendje és összetettsége, valamint pénzügyi erőforrásai arányában –

- a megfelelést támogató szervezeti egység a működtetéshez szükséges számú, képzettségű és szakmailag alkalmas munkatárssal, anyagi erőforrással, és
- a megfelelést támogató szervezeti egység, illetve a megfelelési tanácsadó a működéshez szükséges és a feladatok ellátásához szükséges hatáskörrel, szakmai függetlenséggel és információhoz való hozzáféréssel rendelkezzen.

Megfelelési tanácsadói feladatok ellátására felsőfokú jogi vagy gazdasági végzettséggel rendelkező, büntetlen előéletű személy jelölhető ki a felügyelőbizottság egyetértésével. A megfelelési tanácsadónak vagy megfelelést támogató szervezeti egység esetében legalább egy megfelelési tanácsadónak legalább két éves, a végzettségének megfelelő szakmai gyakorlattal kell rendelkeznie. Megfelelési tanácsadónak **nem jelölhető ki** a köztulajdonban álló gazdasági társaság belső ellenőre.

A megfelelésért felelős feladata:

- annak elősegítése, hogy a köztulajdonban álló gazdasági társaság megfeleljen a tevékenységére és működésére vonatkozó jogszabályokban foglaltaknak és a szabályzatai összhangban legyenek a jogszabályi rendelkezésekkel,
- azon intézkedések és eljárások érvényesülésének folyamatos nyomon követése és rendszeres ellenőrzése, amelyek célja az irányadó jogszabályoktól való eltérések feltárása,
- a köztulajdonban álló gazdasági társaság által végzett tevékenység jogszabályoknak, a gazdasági társaság célkitűzéseinek, belső szabályzatainak, értékeinek és elveinek, továbbá a tevékenységi körére vonatkozó szakmai standardoknak való megfelelés folyamatosan nyomon követi,
- a feltárt hiányosságok megszüntetése és a kockázatok csökkentése érdekében javaslatok készítése a köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője részére, valamint a megfelelésbeli hiányosságok feltárása érdekében tett intézkedések nyilvántartása, folyamatos nyomon követése és rendszeres ellenőrzése,
- a köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetőjének, vezető testületének és a köztulajdonban álló gazdasági társaság munkavállalóinak támogatása abban, hogy a köztulajdonban álló gazdasági társaság teljesítse a tevékenységére és működésére vonatkozó jogszabályokban foglalt kötelezettségeit,

Köztulajdonban álló gazdasági társaságok belső kontrollrendszerének kialakítása

- a jogszabályoknak történő megfelelés, mint cél érvényesülését elősegítő szervezeti szemlélet kialakításának támogatása szervezetfejlesztési eszközökkel és képzések szervezésével,
- a belső kontrollrendszer vonatkozásában a kontrollkörnyezet kialakításának és az integrált kockázatkezelésnek a koordinációja, valamint a köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője általi meghatalmazás alapján a köztulajdonban álló gazdasági társaság működésével összefüggő integritási, korrupciós és visszaélésgyanús eseményekre vagy kockázatokra vonatkozó bejelentések fogadásával és kivizsgálásával kapcsolatos feladatok ellátása,
- a jogszabályoknak történő szervezeti megfeleléssel kapcsolatos intézkedések vonatkozásában a köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetőjének folyamatos támogatása, tanácsadás.

A megfelelésért felelős a feladatok teljesítéséről évente jelentést készít a köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője és a felügyelőbizottság részére.

Nyilatkozat a belső kontrollrendszer működéséről

A köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője – **a megfelelésért felelős által előkészített – nyilatkozatban értékeli** a köztulajdonban álló gazdasági társaság belső kontrollrendszerét. A köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője megküldi a nyilatkozatot a felügyelőbizottság részére. A felügyelőbizottság a nyilatkozatra vonatkozó álláspontjáról határozatban dönt. Ha a felügyelőbizottság nem fogadja el a nyilatkozatot, az elutasítás indokát a határozatában szerepelteti.

A köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője anyilatkozatot – a felügyelőbizottság vonatkozó határozatával együtt – az éves beszámoló legfőbb szervi jóváhagyásra történő benyújtásával egyidejűleg megküldi a tulajdonosi joggyakorló(k) részére tájékoztatásul.

A felügyelőbizottság a köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetőjét intézkedési terv készítésére kötelezi, **ha a nyilatkozatot nem fogadja el**, vagy a köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője a nyilatkozat erre vonatkozó pontját tölti ki. Az intézkedési tervet a köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője megküldi a társaság legfőbb szerve részére tájékoztatásul. Az intézkedési terv végrehajtásáról a gazdasági társaság első számú vezetője az abban meghatározott végső határidőt követő 15 napon belül, de legalább évente beszámol a felügyelőbizottságnak és a legfőbb szervnek a társaság belső kontrollrendszeréről szóló tájékoztatás keretében.

A köztulajdonban álló gazdasági társaságok belső ellenőrzése

A köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője biztosítja a belső ellenőrzés működési feltételeit. A belső ellenőrzési tevékenység ellátása részben vagy egészben – a felügyelőbizottság előzetes jóváhagyásával – **külső szolgáltató bevonásával is biztosítható**. A belső ellenőrzést végző személynek – azon, a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény szerint a szabad szolgáltatásnyújtás jogával rendelkező személyek kivételével, akik szakmájukat a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló törvény rendelkezéseire figyelemmel határon átnyúló szolgáltatás keretében kívánják gyakorolni – meg kell felelnie a miniszeri rendeletben meghatározott feltételeknek, azzal, **hogy a külső szolgáltató vezetőjének legalább ötéves, jogszabályban meghatározott szakmai gyakorlattal kell rendelkeznie**.

A belső ellenőrzést végző személy vagy szervezeti egység munkáját a nemzetközi belső ellenőrzési standardok figyelembevételével, valamint a belső ellenőrzési vezető által kidolgozott és a

Köztulajdonban álló gazdasági társaságok belső kontrollrendszerének kialakítása

felügyelőbizottság által jóváhagyott belső ellenőrzési alapszabály és belső ellenőrzési kézikönyv szerint végzi.

A belső ellenőrzési alapszabály tartalmazza (az FB hagyja jóvá)

- a belső ellenőrzési tevékenység célját és hatókörét,
- a belső ellenőrzést végző személy vagy szervezeti egység felhatalmazását és felelősségét,
- a belső ellenőrzést végző személy vagy szervezeti egység helyét a szervezeten belül,
- a belső ellenőrzést végző személy vagy szervezeti egység beszámolási kötelezettségét és kapcsolattartását a köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője és a felügyelőbizottság vonatkozásában,
- a belső ellenőrzést végző személy vagy szervezeti egység hozzáférését a belső ellenőrzési tevékenysége elvégzéséhez szükséges adatokhoz, személyekhez és fizikai eszközökhöz.

A belső ellenőrzési kézikönyv tartalmazza (az FB vagy az első számú vezető hagyja jóvá)

- a bizonyosságot adó és a tanácsadó tevékenységre vonatkozó módszertant és eljárási szabályokat,
- a tervezés megalapozásához alkalmazott kockázatelemzési módszertan leírását,
- az ellenőrzési dokumentumok formai követelményeit, az alkalmazott iratmintákat,
- az ellenőrzési megállapítások hasznosításának nyomon követését,
- az ellenőrzés során büntető-, szabálysértési, kártérítési, illetve munkaviszonyból származó kötelezettség vétkes megszegése miatti felelősségre vonási eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság feltárása esetén alkalmazandó eljárást.

A belső ellenőrzést végző személy vagy szervezeti egység bizonyosságot adó tevékenysége körében **ellátandó feladatai során elemzi, vizsgálja és értékeli különösen**

- a belső kontrollrendszer kiépítését, működését, továbbá a jogszabályoknak és a szabályzatoknak való megfelelését, valamint a belső kontrollrendszer működésének gazdaságosságát, hatékonyságát és eredményességét,
- a rendelkezésre álló erőforrásokkal való gazdálkodást, a vagyon megóvását és gyarapítását, valamint az elszámolások megfelelését,
- a stratégiai és operatív döntések meghozatalát,
- az etikai elvárások és értékek érvényesülésének elősegítését,
- a hatékony szervezeti teljesítménymenedzsmentet és a számonkérhetőség biztosítását.

A belső ellenőrzési vezető feladata

- a belső ellenőrzési alapszabály és a belső ellenőrzési kézikönyv elkészítése,
- a kockázatelemzéssel alátámasztott stratégiai és éves ellenőrzési tervek összeállítása, a felügyelőbizottság jóváhagyása után a tervek végrehajtása, valamint azok megvalósításának nyomon követése,

Köztulajdonban álló gazdasági társaságok belső kontrollrendszerének kialakítása

- a belső ellenőrzési tevékenység megszervezése, az ellenőrzések végrehajtásának irányítása,
- az ellenőrzések összehangolása,
- ha az ellenőrzés során büntető-, szabálysértési, kártérítési, illetve fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság gyanúja merül fel, a köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetőjének, illetve a köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetőjének érintettsége esetén a felügyelőbizottság haladéktalan tájékoztatása és javaslattevés a megfelelő eljárások megindítására,
- a lezárt ellenőrzési jelentés a köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője és a felügyelőbizottság számára történő megküldése,
- az éves ellenőrzési jelentés, illetve az összefoglaló éves ellenőrzési jelentés összeállítása.
- gondoskodni arról, hogy a belső ellenőrzési tevékenységet a nemzetközi belső ellenőrzési standardoknak megfelelően lássák el,
- gondoskodni a belső ellenőrzések nyilvántartásáról, az ellenőrzési dokumentumok megőrzéséről, valamint a dokumentumok és az adatok biztonságos tárolásáról,
- biztosítani a belső ellenőrök szakmai továbbképzését, ennek érdekében – a felügyelő bizottság által jóváhagyott – éves képzési tervet készíteni és gondoskodni annak megvalósításáról,
- tájékoztatni a felügyelőbizottságot és a köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetőjét az éves ellenőrzési terv megvalósításáról, és az attól való eltérésekről,
- kialakítani és működtetni az ellenőrzési jelentések alapján készített intézkedési tervek nyilvántartását,
- betartani a belső ellenőrzési tevékenység során kezelt adatokat illetően az adatvédelmi és minősített adatok védelmére vonatkozó előírásokat, valamint gondoskodni arról, hogy a belső ellenőrzést végzők tevékenységüket ezek figyelembevételével végezzék.

A belső ellenőrzést végző személynek vagy szervezeti egységnek joga van a felügyelőbizottsághoz fordulni, továbbá meghívottként tanácskozási joggal részt venni a felügyelőbizottság és – ha ilyen az adott köztulajdonban álló gazdasági társaságnál felállításra kerül – az auditbizottság ülésein.

A belső ellenőrzést végző személy vagy szervezeti egység vezetője a tárgyévet követő évre vonatkozó, kockázatalapú éves ellenőrzési tervet benyújtja a felügyelőbizottság részére annak megtárgyalása érdekében. Ezt követően a köztulajdonban álló gazdasági társaság első számú vezetője és a tulajdonosi jogok gyakorlója véleményének figyelembe vételével **a felügyelőbizottság a tárgyévet megelőző év december 31. napjáig jóváhagyja az éves ellenőrzési tervet.**

Az ellenőrzési program végrehajtása során, annak eredményeként a belső ellenőr a megállapításait, következtetéseit és javaslatait ellenőrzési jelentésben foglalja össze. **A belső ellenőrzési vezető a belső ellenőrzés éves tevékenységéről éves ellenőrzési jelentést készít, mely tartalmazza**

- a belső ellenőrzést végző személy vagy szervezeti egység által végzett tevékenység bemutatását önértékelés alapján,
- a belső kontrollrendszer működésének értékelését az ellenőrzési tapasztalatok alapján,
- az intézkedési tervek megvalósításáról készült összefoglalót.

A belső ellenőrzési vezető az éves ellenőrzési jelentést a tárgyévet követő év február 15. napjáig benyújtja a felügyelőbizottság részére. **A felügyelőbizottság legkésőbb a tárgyévet követő év május 31. napjáig jóváhagyja az éves ellenőrzési jelentést.**